

مباحث از بودجه ریزی تا حسابداری بخش عمومی بارویکرد تعهدی

مؤلفان:

سید منصوره سخائی

(ذیحساب اداره کل راه و شهرسازی خراسان شمالی)

سید محسن ابراهیمی

(معاون نظارت مالی و رئیس خزانه استان خراسان شمالی)

پروانه ریگی

(رئیس اداره هماهنگی و تلفیق حساب ها و روش های حسابداری استان گلستان و بلوچستان)

منصوره سادات غفاری

(حسابرس اداره هماهنگی و تلفیق حساب ها و روش های حسابداری استان خراسان شمالی)

نشر قره بلاغ

پاییز ۱۳۹۴

عنوان و نام پدیدآور	: مباحثی از بودجه ریزی تا حسابداری بخش عمومی با رویکرد تعهدی/مؤلفان: سیده منصوره سخائی...
مشخصات نشر	: [و دیگران]
مشخصات ظاهری	: بجنورد: نشر قره بلاغ، ۱۳۹۴.
شابک	: ۳۵۸ص: مصور، جدول.
وضعیت فهرست نویسی	: ۲-۳-۹۵۵۱۱-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت	: فیفا
یادداشت	: مؤلفان سیده منصوره سخائی، سیدمحسن ابراهیم، پروانه ریگی، منصوره سادات غفاری.
موضوع	: نمایه
موضوع	: حسابداری- ایران
شناسه زده	: موضوع
رده ملی کنگره	: حسابداری- ایرانی
رده بندی یوبی	: سخائی، سیده منصوره، ۱۳۵۷-
شماره کتابشناسی مل	: ۱۳۹۴ م۲/ف/۵۶۵۵ HF
	: ۶۵۷
	: ۴۰۵۸۸۱



آرس انتشارات:

بجنورد- خیابان ۱۰ متره شهید - خیابان معراج- پلاک ۴۶

شاهین پور: ۰۹۱۵۱۸۷۳۶۲۷

نام کتاب: مباحثی از بودجه ریزی تا حسابداری بخش عمومی با رویکرد تعهدی
مؤلفین: سیده منصوره سخائی، سید محسن ابراهیمی، پروانه ریگی، منصوره سادات غفاری

ناشر: قره بلاغ

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

طراح جلد و صفحه آرایی: محمد شاهین پور

چاپ: ارزینه

قطع: وزیری

شابک: ۲-۳-۹۵۵۱۱-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

فصل اول: روند شکل گیری و طبقه بندی نظام بودجه در ایران.....	۱
فصل دوم: مبانی حسابداری و استانداردهای بخش عمومی.....	۶۷
استانداردهای حسابداری بخش عمومی.....	۷۵
قوانین و مراجع قانونگذاری در دولت.....	۹۳
احکام مربوط به پرداخت ها.....	۱۰۳
فصل سوم: حسابداری عملیات جاری.....	۱۱۹
فصل چهارم: حسابداری حقوق و مزایای مستمر کارکنان.....	۱۴۹
فصل پنجم: حسابداری بایات سرمایه ای.....	۱۸۱
فصل ششم: حسابداری درآمدها.....	۲۲۵
فصل هفتم: حسابداری وجوه سپرد.....	۲۵۳
فصل هشتم: حسابداری کمک های به عوص و هدایای خاص.....	۲۶۳
فصل نهم: حسابداری موارد خاص.....	۲۶۹
بخش اول: حسابداری وجوه نامشخص.....	۲۷۰
بخش دوم: حسابداری وجوه چک های بین راهی.....	۲۷۵
بخش سوم: حسابداری استرداد وجوه اضافه دریافتی.....	۲۷۹
بخش چهارم: حسابداری وجوه اداره شده.....	۲۸۳
بخش پنجم: حسابداری خانه های سازمانی.....	۲۹۱
بخش ششم: حسابداری مطالبات تأیید شده.....	۲۹۷
بخش هفتم: حسابداری اوراق مشارکت.....	۳۰۷
بخش هشتم: حسابداری تسهیلات مالی دریافتی.....	۳۱۷
بخش نهم: حسابداری اعتبار استادی و فاینانس.....	۳۲۹
فصل دهم: انتقال مانده حساب ها.....	۳۳۵
پیوست ها.....	۳۴۹

پیشگفتار :

در کشور ما ایران- که بخش بزرگی از اقتصاد، دولتی است و درآمدهای نفتی دولت منبع تغذیه و رشد بیش تر بخش های اقتصاد و جامعه است- نظام بودجه ریزی یکی از خرده نظام های مهم است که همچون سیستم شریان های بدن، نقش مهمی در انتقال خون حیات بخش درآمدهای نفتی، به اجزای مختلف جامعه و اقتصاد را بازی می کند.

همان گونه که گرفتگی رگ ها، آشفته گی، فشارخون، پارگی و خونریزی از شریان های موجود زنده، می تواند موجب ضعف، تشنج و حتی مرگ شود، در هم ریختگی، بی قاعدگی و فساد در نظام بودجه ریزی نیز می تواند کل نظام سیاسی اجتماعی را با بحران روبرو سازد.

مسائل بودجه ریزی کشور در تمام دوره های قانون گذاری پس از انقلاب اسلامی کم و بیش مورد توجه بوده است و نمایندگان رای اصلی مالی قانونی آن (از قبیل قانون برنامه و بودجه یا قانون محاسبات و...) تلاش کرده اند و گهگاه نیز این زمینه الزام هایی برای دولت ایجاد شده است. اما به سبب پیچیدگی مسئله و گستردگی دامنه آن و نیز ابعاد وسیع تر آن که فآیند بودجه ریزی با نظام های مدیریتی دیگر هم چون نظام پولی یا نظام اداری و مخصوصاً نظام حسابداری مرتبطی کشور دارد، در اجرا موفقیت قابل اعتنائی به دست نیامده است.

صاحب نظران حسابداری و امور مالی دولت ما معتقدند که حسابداری دولتی ابزار اصلی اجرای نظام بودجه ریزی و ادای مسئولیت پاسخ گویی عمومی می باشد. در حسابداری بخش عمومی ایران به طور سنتی از مبنای نقدی تعدیل شده استفاده می شد. انتظارات مردم از دولت ها در قبال منابعی که مصرف می کنند ارایه خدمات بهتر و بیشتر است و پاسخ گویی به این انتظارات توسط تحویل و مصرف کارای منابع محدود و دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده دولت هاست. برای ارزیابی کارایی صرفه اقتصادی و اثربخشی عملیات دولت به اطلاعاتی نیاز است که نمی توان این اطلاعات را از سیستم حسابداری نقدی یا تعدیل شده استخراج نمود. بنابراین برای ایفای مسئولیت پاسخ گویی عملیاتی دولت باید احاطه اندازه گیری درست و دقیق هزینه ها و درآمدهای دولت فراهم شود تا بتوان به محاسبه بهای تمام شده خدمات دولتی و تهیه بودجه عملیاتی پرداخت و از مزایای مدیریت منابع و انجام فعالیت های بیشتر با منابع کمتر بهره مند شد. برای دسترسی به چنین اطلاعاتی باید سیستم حسابداری تعهدی با احتیاط در بخش عمومی اجرا شود تا گامی در راستای اجرای بودجه ریزی عملیاتی و تعیین بهای تمام شده فعالیت ها و ارتقای سطح مسئولیت پاسخ گویی دولت و تأمین انتظارات مردم برداشته شود.

تغییر نظام حسابداری بخش عمومی بر مبنای تعهدی از ابتدای سال ۱۳۹۴ از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی با همت والای جناب آقای دکتر اکرمی معاون محترم نظارت مالی و خزانه دار کل کشور و همکاران سخت کوش ایشان در این معاونت، برای دستگاه های اجرایی لازم الاجرا گردید. از این رو لزوم وجود کتابی که از یک سو هماهنگ با سرفصل های مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و از طرف

دیگر شامل مضامین دستورالعمل‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی باشد و مهم‌تر این‌که بتواند با بیانی ساده و روان و درعین حال اداری و علمی، پیچیدگی‌های مقررات جاری و روش‌های دشوار تعیین شده را برای حسابداران دولتی، دانش پژوهان، دانشجویان و سایر استفاده‌کنندگان تبیین و تسهیل نماید احساس می‌گردد. این کتاب دارای دو بخش «مباحث نظری» و «مباحث اجرایی» است. در لایه‌ای فصول مختلف هر جا که لازم بوده به مفاد قانون اساسی، قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات حاکم بر حسابداری بخش عمومی اشاره شده است. شایان ذکر است جهت درک راحت‌تر مباحث مطرح شده، ثبت حسابداری برخی از مثال‌ها از حساب کل و در سایر موارد از معین حساب انجام گرفته است و توجه به این مورد در درک زنجیره‌وار مباحث تأثیر بسزایی دارد.

کتاب حاضر می‌تواند برای دروس حسابداری در مقاطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد رشته‌های حسابداری و مدیریت مورد استفاده قرار گیرد.

در پایان از همه روران گرامی که در آماده‌سازی این کتاب ما را همراهی نمودند مخصوصاً از حمایت‌های بی‌دریغ جناب آقای بهمن پور، مدیر کل محترم امور اقتصادی و دارایی خراسان شمالی و جناب آقای یوسفی مدیر عامل محترم شرکت شایرکای مرکزی خراسان شمالی، بی‌شائبه تشکر می‌نماییم و از تمام استادان، دانشجویان، کارشناسان و حسابداران ستگزار اجرایی، ذیحسابان محترم و سایر استفاده‌کنندگان کتاب تقاضا داریم نظرات و رهنمودهای خود را از طریق آدرس اینترنتی www.hsbdr.blogfa.com به ما ابلاغ نمایند تا بتوانیم گام بعدی را در هر چه پربارتر نمودن این کتاب برداریم.

با تشکر

مؤلفین